

Segones Jornades sobre el Bosc de Poblet i les Muntanyes de Prades

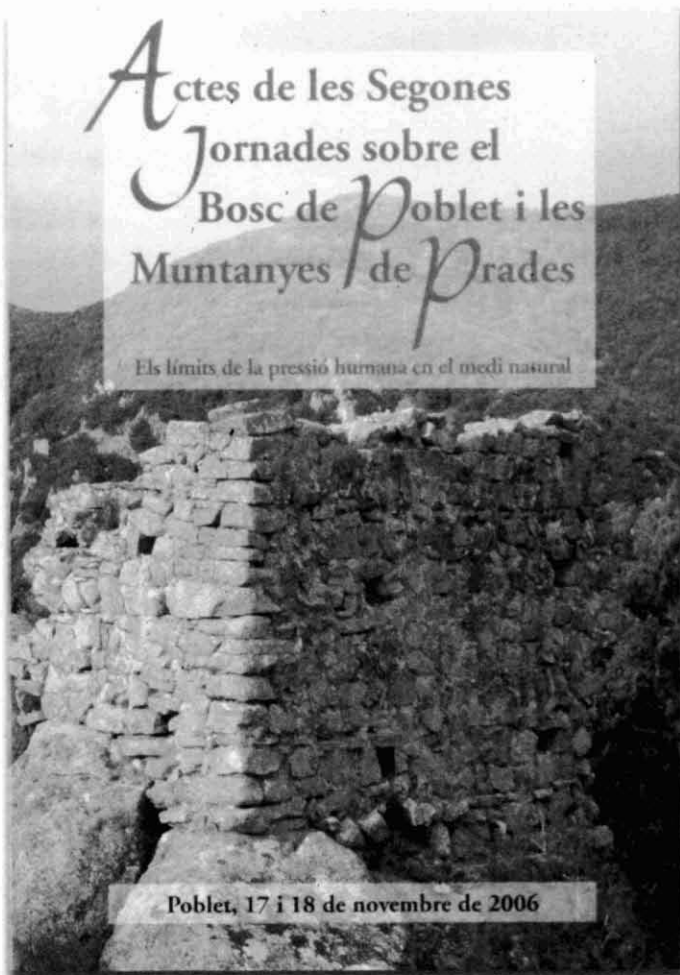
Els passats dies 17 i 18 de novembre de 2006 es celebraren les Segones Jornades sobre el Bosc de Poblet i les Muntanyes de Prades. "Els límits en la pressió humana en el medi natural" organitzades i coordinades pel Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet, amb la coordinació del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà en l'àmbit social i el Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà, en l'àmbit natural.

Les jornades tingueren lloc al Palau Nou de l'Abat del Monestir de Poblet, i aplegaren vint-i-set comunicacions, quinze sobre el medi natural i la resta del medi social.

Les jornades s'iniciaren el divendres 17 de novembre a dos quarts de deu amb la recepció de participants i el lliurament de la documentació, amb aquesta també es lliurava el llibre d'actes de les jornades. Tot seguit tingué lloc l'acte d'inauguració que comptà amb la presència de Josep Alegre, Abat del Monestir de Poblet i Josep Lluís Pau, President de la Junta Rectora del PNIN de Poblet.

Enguany el llibre d'actes estava dedicat a Mossèn Albert Palacín per la seva tasca com a naturalista, i després de la inauguració de les jornades es realitzà un acte d'homenatge a càrrec de Joan Cartanyà i Ernestina Vallverdú, que també van escriure un article que està inclòs al llibre d'actes.

Tot seguit la ponència de Ramon Mª Masalles, professor del Departament de Biologia Vegetal de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, "Biodiversitat vegetal i pressió humana: la riquesa florística dels camps de

conreu" en què destacà la pèrdua de diversitat de vegetació arvense a causa de l'ús d'herbicides enfront de les tècniques tradicionals, i acabà fent una proposta perquè un dels objectius del futur parc sigui la gestió de part dels conreus per afavorir-ne la diversitat florística.

En l'apartat de geologia

hi hagué una única comunicació del geòleg José Luis de la Peña, "Millors en l'aprofitament dels recursos hídrics al PNIN de Poblet", on plantejà un estudi per tal d'aprofitar els excedents d'aigua i poder-los utilitzar durant èpoques seques.

Dins del bloc de botànica s'hi presentaren dues comunicacions. La primera a càrrec dels biòlegs, Dèlia Batet, Rafel Castells, Imma Piñas i Xavier Salat, "Etnobotànica a les Muntanyes de Prades", on es detallà un estudi etnobotànic de les plantes utilitzades a la zona a partir d'entrevistes realitzades a alguns dels seus habitants.

Ramon Clopés presentà la comunicació "Els bolets al Bosc de Poblet", en què parlà dels usos que s'han fet al llarg del temps i de les espècies comestibles més conegudes i utilitzades.

L'apartat de zoologia començà amb la comunicació de Màrius Domingo, "Centre de fauna de les Pinedes a les Muntanyes de Prades", que establí les claus d'aquest projecte per a la reali-

tzació d'un centre de fauna a la zona.

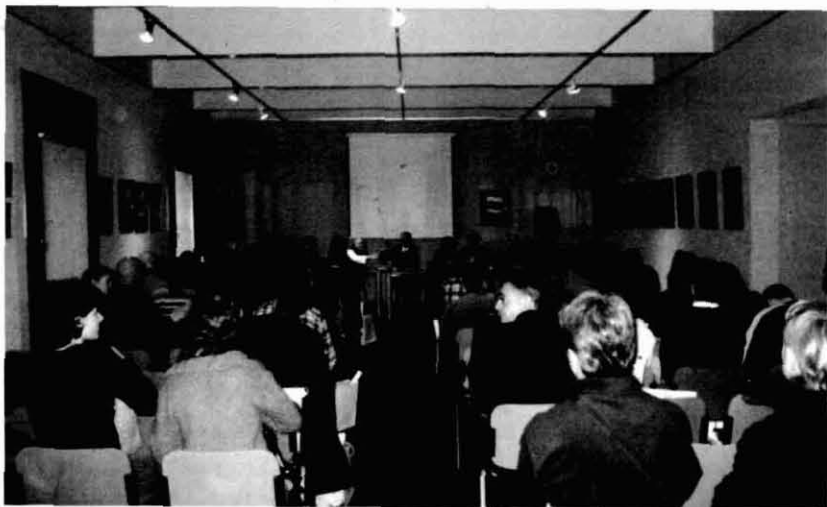
Alguns membres de l'ICRA (Institut Català per a la Conservació dels Rapinyaires), Antoni Beneyto, J. Antoni Borau, Carmel Expósito, Xavier Jiménez i Marc Robert, presentaren la comunicació "Les àligues del Brugent o de les Garrigues? Primers resultats via satèl·lit d'una parella d'àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) de les Muntanyes de Prades. Implicacions en la conservació", on es presentaren els primers resultats del seguiment d'una parella d'àliga cuabarrada, i les característiques dels territoris de cria i de caça.

Finalment tancà aquest bloc, la comunicació d'Albert Sanañu i Jaume Solé, "Dades preliminars sobre la població d'astor (*Accipiter gentilis*) a la meitat

septentrional de les Muntanyes de Prades. Selecció de l'hàbitat de nidificació i ecologia tròfica", que es centraren en l'estudi de diversos aspectes de l'ecologia, sobretot en l'hàbitat forestal de nidificació d'aquesta espècie.

Després s'encetà el bloc d'ecologia i gestió forestal amb la comunicació de Jordi Blay i Jaume Salvat, de l'Unitat de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili, "Criteris per a la localització d'equipaments d'ús públic al futur Parc Natural de les Muntanyes de Prades", on exposaren l'estudi sobre les línies d'actuació i propostes d'ubicació d'equipaments del futur parc.

La següent comunicació "Evolució del paisatge agrari català i els mecanismes de la societat per a la preservació dels boscos catalans i els seus recursos des

del segle XVIII fins al segle XX", de Teresa Cervera, estudi sobre l'evolució del paisatge i les diferents mesures de protecció segons l'època.

L'última comunicació del matí va ser "El bosc de Poblet i el repte del canvi climàtic" de Carles Gràcia, professor del Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona i membre del CREAM, que destacà quins aspectes poden arribar a ser crítics per al futur del bosc en relació amb els canvis climàtics.

Per la tarda, Manel Martínez presentà la comunicació "Els treballs de delimitació i fitació del Bosc de Poblet l'any 1899", recull històric dels treballs de fitació, quan ja el bosc estava gestionat pel Districte Forestal de Tarragona.

Tancà aquest bloc la comunicació "Set anys de sequera experimental a l'alzinar de Prades. Efectes en la fenologia reproductiva de les principals espècies dominants" de Romà Ogaya i Josep Peñuelas, membres de la Unitat

d'Ecofisiologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, on es destacà els canvis importants que poden succeir en la distribució d'espècies vegetals dominants del bosc.

La comunicació de l'escalador Josep Jané, "Història de l'escalada al Barranc de Castellfollit", encetà el bloc de Gestió

del medi natural. En aquesta, es detallà la cronologia històrica de l'escalada en la zona de Castellfollit, des dels anys quaranta fins avui en dia.

Ramon Palau i Joan Pallisé, membres del Grup d'Investigacions Espeleològiques de Montblanc (GIEM), presentaren la comunica-

ció "Ressenya de quatre fenòmens càrstics a la zona limítrofa del PNIN de Poblet", on feren esment de quatre cavitats conegudes i explorades per membres del GIEM, interessants per les seves característiques i acabaren fent una descripció sobre l'estudi de conservació i recomanacions per tal de protegir-les.

Joan Roig i Eloi Josa, educadors ambientals del PNIN de Poblet, presentaren la comunicació "Món conceptual o món experimental? Noves perspectives en educació ambiental al Paratge Natural de Poblet", on analitzaren les activitats realitzades en aquesta disciplina i com ha evolucionat al llarg del temps el seu plantejament.

L'última comunicació de medi natural fou la de Joan Cartanyà i Manel Martínez, membres del CHNCB, "Recull de bibliografia de les Muntanyes de Prades relacionada amb les ciències naturals", on es va fer esment de les publicacions classificades segons àrees, i on es destacà el nombre i la importància de publicacions d'aquesta temàtica que s'han realitzat a la mateixa comarca.

Dissabte 18 de novembre tingueren lloc les comunicacions del Medi Social. S'iniciaren amb el bloc de llengua i literatura, la primera fou la comunicació de Josep

M. T. Grau i Josep Moran "Difusió de cognoms derivats de topònims de les Muntanyes de Prades a les Terres de l'Ebre, País Valencià i Mallorca (segles XII-XX)", on es fa esment dels diferents cognoms que deriven de topònims de les Muntanyes de Prades.

Després l'escriptor Eugeni Perea presentà "Prades en el canemàs de la literatura", on fa un recull dels literats que han dedicat algun dels seus escrits a la vila de Prades, tant poetes com assagistes.

I per acabar aquest apartat, Francesc Sifre amb la comunicació "Peculiaritat de l'orònim Pena", ex-

plora l'etimologia d'aquest topònim i el compara amb altres de similars de la mateixa zona.

El bloc de geografia històrica l'encetà la comunicació de Josep M. T. Grau i Roser Puig, "De la muntanya a la plana. L'emigració de l'Albiol a la Selva del Camp: anàlisi del padró de 1924", que a partir del buidatge del padró municipal analitzen el tema de les migracions de muntanya.

Tot seguit "Notes documentals sobre la presència del llop a les Muntanyes de Prades i a la seva plana (Camp de Tarragona i Conca de Barberà) en els segles XVI-XVIII" dels historiadors Valentí Gual i Josep M. T. Grau, que partint dels arxius de Poblet, el de la Comuna del Camp i el de la Selva del Camp, fan esment de la presència del llop en aquesta zona.

Josep M. T. Grau i Roser Puig amb "Dades històriques sobre la cacera del llop i la guineu a la ciutat de Lleida (1788-1792)", on analitzen la cronologia per anys, diferenciant per edat i estacionalitat, les captures del llop realitzades a la ciutat.

Per acabar aquest bloc, Neus Jàvega presentà la comunicació "L'aiguat de Santa Tecla al Camp de Tarragona i a la Conca

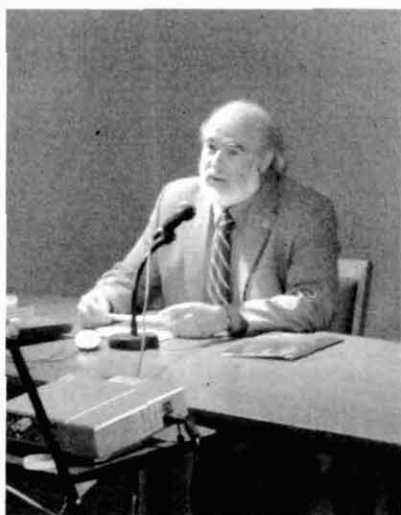
tanyes de Prades", on es fa una síntesi de les pintures rupestres de les Muntanyes de Prades.

Després el mateix Ramon Viñas, amb Albert Rubio, Laura Martínez i Juan Antonio Serrano presentaren "Descobriments de pintures rupestres a les Muntanyes de Prades (Cornudella de Montsant, Tarragona), on es dona la notícia del descobriment de quinze abrics amb pintures rupestres a la serra del Montsant.

El següent apartat d'història moderna amb la comunicació, "El proveïment i la venda de neu muntanyenca a Cervera durant el primer decenni del segle XVIII", de Josep Mª Llobet, que fa una cronologia sobre l'abastament de neu des de la serra del Port del Comte al Prepirineu fins a Cervera.

de Barberà (23 de setembre de 1874)", que parlà sobre els efectes de l'aiguat de Santa Tecla al llarg del curs del riu Francolí.

L'apartat d'història començà amb història antiga, on Ramon Viñas, investigador de l'Institut de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) de la Universitat Rovira i Virgili i Conservador del Centre d'Interpretació de les Muntanyes de Prades (CIAR), presentà la comunicació "El conjunt de pintures rupestres de les Mun-

L'últim bloc, d'història contemporània amb dues comunicacions, la primera, "Els estralls de la guerra civil a les Muntanyes de Prades i la seva plana, a través del fons de "Regiones devastadas" de l'Arxiu Històric de la Diputació de Tarragona" de Manel Güell, presentà detalladament a través del fons de les regions devastades els estralls de la guerra en aquestes zones.

I l'última comunicació va ser de Josep Mª Vallés, "Vil·la Engràcia. Un balneari a redós de Poblet. Primera indústria turística a l'Espluga de Francolí, el s. XIX", que descriu la trajectòria d'aquest balneari, el promotor del qual fou Pere-Antoni Torres Jordi.

A dos quarts de dues del dissabte tingué lloc la clausura de les jornades Anton Vallvey, Director del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet; Josep M. T. Grau, President del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà i Mª Candel·la Ribera, presidenta del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà.

